

- організатор – поєднує піклування про виробництво і про людей. Важливою характеристикою такого стилю управління є спрямованість на інновації і постійний розвиток фірми. Підприємства, де працюють менеджери даного типу, як правило, лідирують на ринку. Вважають, що менеджер цього типу є еталоном сучасного управління.

Важливим етапом в системі управління МСБ є формування механізму прийняття рішень. Цей процес має відбуватися з урахуванням впливу споживачів і конкурентів. Для цього доцільно використати оцінку прогнозних очікувань від нового товару чи послуги, що пропонується фірмою для впровадження, так звану стратегічну канву. Її розробляють у такій послідовності: визначаються критерії, які важливі для потенційних споживачів при виборі продукції (послуги) певної галузі; оцінюються товари або послуги основних конкурентів за аналогічними критеріями і розробляється їхня стратегічна канва; оцінюються товари або послуги, пропоновані певною фірмою, і проектується власна стратегічна канва [3]. Максимальна кількість критеріїв оцінювання не повинна перевищувати десяти. Важливо враховувати те, що обираючи критерії, потрібно оцінювати їх з погляду споживача, а не підприємства. Наприклад, досконала система управління для клієнтів нічого не означає, якщо це не полягає у кращому обслуговуванні та нижчих цінах. Якщо після порівняння товарів чи послуг певної фірми і власної переваги збігаються, це означає, що пропозиції недостатньо диференційовані, і саме це призводить до цінової конкуренції і зниження прибутку.

Ефективне управління підприємствами малого та середнього бізнесу відіграють одну з провідних ролей у розвитку приватного сектора та поступово стають важливим чинником економічного зростання, створення нових робочих місць, структурної перебудови економіки, зміцнення економіки регіонів.

Список використаних джерел:

1. Рачинець Г. В., Копець Г. Р. *Актуальні аспекти управління малим та середнім бізнесом в Україні // Національний університет "Львівська політехніка", – К. : КНЕУ, 2015. – С. 240-247.*
2. Щекин Г. В. *Управление бизнесом: Экспресс- курс для деловых людей / Г. В. Щекин. – 5-е изд.; стер. – К.: ДП Изд. дом "Персонал", 2012. – 232с.*
3. Пекменов Р. *Секрети поетапного перетворення бізнесу для керівників // Власний бізнес. – 2013. – № 73. – С. 37.*

УДК 334.72:338(4)(043.2)

В.Ф. ПРОСКУРА
доктор економічних наук, професор,
зав. кафедри менеджменту та управління економічними процесами,
І.В. ПАВЛИШИНЕЦЬ
магістр спеціальності 073 «Менеджмент»,
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна

ДОСВІД КРАЇН ЄС ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ СЛУЖБИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах, що характеризуються нестабільністю ринкового середовища, забезпечення економічної безпеки підприємства є однією з ключових функцій управління. У зв'язку з цим, проведення зваженої та обґрунтованої політики у сфері економічної безпеки підприємства є актуальним та одним з пріоритетних завдань поточного та стратегічного управління.

На думку науковців «погіршення важливих макроекономічних характеристик розвитку і безпеки підприємництва, особливо у секторі малого бізнесу України, зниження фактичних показників більшості індикаторів макроекономічної, фінансової, техніко-технологічної, інтелектуально-кадрової та інших складових безпеки до значень, нижчих за критичні), що розпочалося в 2008–2009 рр. та триває досі, було настільки істотним, що разом із недостатністю інституційного забезпечення та системними недоліками бізнес-середовища дає об'єктивні підстави стверджувати про критичне погіршення економічної безпеки підприємництва в нашій державі» [1]. Зважаючи на значні економічні, організаційні та правові прогалини в забезпеченні економічної безпеки підприємств в Україні, важливим завданням на сучасному етапі є дослідження зарубіжного досвіду в цій сфері та запозичення кращих практик управління економічною безпекою на всіх рівнях.

Економічну безпеку кожної країни, що входить до складу Європейського союзу необхідно розглядати у контексті загальної концепції економічної безпеки ЄС. Зокрема, активна роль Німеччини в західноєвропейських інтеграційних процесах значною мірою визначає концепцію її економічної безпеки, адже соціально-політична ситуація в країнах Центральної й Східної Європи, що входять до ЄС, безпосередньо впливає на економічну безпеку Німеччини, яка виступає головним фінансовим донором ЄС. Тому Німеччина більш, ніж будь-яка інша держава зацікавлена у розв'язанні проблем забезпечення економічної безпеки всіх країн-членів ЄС. [2]

В країнах ЄС по-різному організують забезпечення економічної безпеки підприємств. Зокрема, у більшості країн (серед яких Німеччина, Великобританія, Нідерланди) перевага щодо організації забезпечення економічної безпеки підприємств надається найманню спеціальних детективно-охоронних агентств та створенню сучасних контррозвідувальних структур, які здійснюють функції підрозділів безпеки й охорони.

У законодавстві Фінляндії визначено також загальні й обов'язкові вимоги до співробітників приватних охоронних організацій, серед яких: досвід роботи в місцевих правоохоронних структурах, наявність поліцейської або юридичної освіти, благонадійність та високі моральні якості. Схожі вимоги запроваджено також у Бельгії, де на сьогоднішній день функціонують близько 400 приватних розшукових бюро й охоронних підприємств, у яких задіяні понад 3 тисячі співробітників. Дозвіл на право займатися приватним охоронним бізнесом видає МВС країни. [3]

У Франції останнім часом спостерігаються тенденції є стрімкого розширення діяльності служб економічної безпеки у фінансових інститутах та у промислово-торговельних компаніях. Це пов'язано із потребами національних бізнес-структур у зниженні комерційних ризиків, особливо при виході на слабко вивчені ринки, підвищенні безпечності підприємницької діяльності а також особистої безпеки бізнесменів.

У Європейській країнах також велику увагу приділяють захисту електронних даних. Зокрема, у сфері безпеки персональних комп'ютерів і боротьби з комп'ютерною злочинністю діють десятки правових актів, які детально регулюють статус суб'єктів інформаційної діяльності, режим інформаційного обміну і підключення до загальних інформаційних систем, автоматизованих банків даних, а високий рівень технічної оснащеності дозволяє систематично виявляти акти промислового шпигунства відносно компаній – іноземних конкурентів.

Загальними тенденціями у сфері управління економічною безпекою підприємств у країнах ЄС є:

- проведення систематичного моніторингу внутрішнього та зовнішнього ризиків та розробка рекомендацій спрямованих на посилення конкурентних позицій національних підприємств і захист їх економічних інтересів як на рівні органів державного управління, так і безпосередньо підприємницьких структур;

- проведенні робіт щодо зміцнення інституційної та правової бази захисту права власності. Зокрема, у цьому напрямі на рівні ЄС укладено спільну угоду з права

інтелектуальної власності між органами влади, академічними і промисловими структурами та науково-дослідними установами, що поширюється на всі-країни учасники;

- пошук та забезпечення джерел фінансування ризикового капіталу, особливо інвестицій інноваційного спрямовування для підвищення рівня НДКР у довгостроковій перспективі (досвід країн ЄС). Це, як правило, фінансування інвестицій як у новостворені підприємства, так і високотехнологічні, а також у розвиток сектору динамічних високотехнологічних дослідницьких малих і середніх підприємств. [4]

- широке використання електронних систем та програм моніторингу ринку, фінансового становища підприємства та конкурентів, тенденцій на світових ринках тощо. Перехід на використання інтернет-технологій відслідковування та систематизації інформації на основі Big data;

- розроблення та впровадження сучасних систем захисту даних.

На основі проведеного дослідження передового досвіду країн ЄС відносно організації економічної безпеки підприємств, можна зробити висновок, що рівень її забезпечення залежить від ефективної державної політики в цій сфері, наявності діючих правових механізмів та заходів, спрямованих на попередження загроз. На рівні підприємств, основними методами забезпечення безпеки є розробка правил, норм та нормативів поведінки, забезпечення захисту електронних даних, ефективна кадрова політика та впровадження інноваційних технологій.

Список використаних джерел:

1. Варналій З.С. *Детермінанти державної політики забезпечення економічної безпеки підприємництва в Україні*/З.С. Варналій//*Економічна безпека України: стан, проблеми та перспективи: тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції (22 квітня 2016 р.)*. – Львів: ЛьвДУВС, 2016. – 360 с., с. 7).

2. Онищенко В. О. *Міжнародний досвід забезпечення економічної безпеки держави* /В. О. Онищенко, А. В. Матковський// *Економіка, Менеджмент, Підприємство*, No 26 (I), 2014).

3. Савенко М.М. *Міжнародний досвід організації економічної безпеки підприємств*/М.М. Савенко//*Інвестиції: практика та досвід*.-2011.-No4.-С. 60-63, с. 62

4. *Економічна безпека підприємства: навчальний посібник* / Небава М. І., Міронова Ю.В. – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 73 с.

УДК 330.111.4

К.Й. ПУГАЧЕВСЬКА

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та управління економічними процесами,

С.С. БАЛАБАН

магістр спеціальності 073 «Менеджмент»,
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево, Україна

ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Питанню визначення та оцінки виробничих ресурсів присвячено багато праць вітчизняних та зарубіжних вчених: серед іноземних вчених, які досліджували виробничі ресурси як фактори виробництва, зазначаємо Ч. Кобба, П. Дугласа, А. Маршалла, П. Самуельсона, Р. Солоу, С. Фішера. Методиці проведення аналізу використання виробничих ресурсів підприємства присвячені праці українських вчених М. Чумаченка, В. Івахненка, М. Болюха, П. Поповича.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>